



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectae

Sandini, Antonio

Bambergae, 1753

XXXIII. S. Melchiades. Anno Christi 311. Constantini Imperat. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65446](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65446)

Familiæ sacrae, de Christo Domino cap. 15.

(3) Eusebium *Theodoretus non agnovit sicut nec Marcellum: nam Melchiadem successisse Marcellino affirmat. Verum non nostrates modo, sed etiam transmarrini utrumque noverunt, ut Optatus Milevitanus lib. 2. §. 3. & S. Augustinus, epist. 53. alique recentiores omnes: Baronius ad an. 311. §. 42.*

XXXIII.

S. MELCHIADES.
ANNO CHRISTI 311.
CONSTANTINI IMPERAT. 6.

Bar. ad an. 311. §. 43. Pag. 9. 23. Bar. an. 312. §. 82.

MMELCHIADES, seu Miltiades Afer anno 311. V. Nonas Octobr. Pontificatum iniit. Hujus Pontificis annus alter insignis fuit tum pace Ecclesiæ redditâ, operâ Magni Constantini, tum Lateranis Ædibus ab eodem Imperatore concessis Melchiadi, tum initio Schismatis Donatistarum, qui Ecclesiam concludebant finibus sectæ suæ, blaterantes, eam in aliis Orbis regionibus defecisse *Traditorum contagione*

ne, & communione improborum.

(1) Hos anno Christi 313. habitâ Bar. an. 313. §.
 Romæ Synodo Melchiales damnâ- 47. 48.
 vit, & Cæcilianum Carthaginien- 49. pag.
 sem Episcopum, ab ipsis falsò infi- §. 6.
 mulatum. *Traditionis Codicum sacro-* 15. 16.
 rum, absolvit. (2) Christianis in-
 terdixit, ne die Dominico, aut feriâ
 quintâ (3) jejunarent, referente au-
 ctore Libri Pontificalis: qui subjun-
 git, illud etiam statutum à Melchia-
 de, *ut oblationes consecratæ per Ecclesias*
ex consecratu Episcopi dirigerentur, quod
declaratur fermentum. (4) Eundem
 decrevisse, ut duo saltem candelabra
 essent in Altari, dum Missæ sacri-
 ficiu celebratur, quidam auctores
 sunt: sed unde hoc hauserint, non
 reperio. Jam inde ab Apostolicis
 temporibus candelabra fuisse in Ec-
 clesia, eo probat Baronius ad an. 58.
 §. 70. quia apud Hebræos lucernæ
 in Templo succensæ erant, & can-
 delabrum pretiosissimum *Exodi cap.*
27. descriptum. Cùm annos ac men-
 ses duos diésque septem Romanæ Ec-
 clesiæ præfuisset, IV. Idus Decembr.
 anno 313. excessit.

Sandini Vitæ Pontif.

H AN.

ANNOTATIONES.

(1) Vide annotat. 2. ad S. Cornelium.

(2) S. Augustinus epist. 105. aliàs 166. ad Donatistas cap. 2. *Scitote, quod primi majores vestri causam Caciliani ad Imperatorem Constantinum desulerunt . . . Sed quia Constantinus non est ausus de causa Episcopi judicare, eam discutendam atque finiendam Episcopis delegavit. Quod & factum est in Urbe Roma presidente Melchiade Episcopo illius Ecclesie cum multis collegis suis. Qui cum Cacilianum innocentem pronuntiassent, & Donatum, qui schisma Carthagine fecerat, sententiâ percussissent, iterum vestri ad Imperatorem venerunt, de judicio Episcoporum, in quo victi fuerant, murmurârunt. Et epist. 43. alias 162. cap. 5. Qualis ipsius beati Melchiadis ultima est prolata sententia, quàm integra, quàm provida atque pacifica! quâ neque collegas, in quibus nihil constiterat, de collegio suo ausus est remove, & Donato solo, quem totius mali principem invenerat, maximè culpato, sanitatis recuperandæ optionem liberam ceteris fecit, paratus communicatorias litteras mittere etiam iis, quos à Majorino ordinatos esse constaret: ita ut quibuscunque locis*
duo

duo essent Episcopi, quos dissensio geminasset, eum confirmari vellet, qui fuisse ordinatus prior, alteri autem eorum plebs alia regenda provideretur. O virum optimum, ô filium Christiana pacis, & patrem Christiana plebis!

S. Optatus lib. 1. §. 24. Sufficit & Donatum tot sententiis esse percussum, & Cecilianum tanto iudicio esse purgatum. Et tamen Donatus appellandum esse ab Episcopis credidit. Ad quam appellationem Constantinus Imperator sic respondet: ô rabida furoris audacia! sicut in causis Gentilium fieri solet, appellationem interposuerunt,

(3) S. Augustinus, qui hoc Sæculo vivebat, epist. 36. aliàs 86. cap. 4. & 5. contra scribit, Fideles, qui studebant pietati, quartâ & sextâ feriâ, ac Sabbato per totum annum in Ecclesia Romana jejuna- re solitos, feriâ verò quintâ non jejunasse nisi paucissimos Clericos aut Monachos, qui quotidie, exceptis diebus Dominicis, jejunabant. Id autem non fecissent, si jejunium feriâ quintâ Melchiadis præcepto vetitum fuisset. Ante Melchiadis ævum scripsit Tertullianus in lib. de Corona cap. 3. *Die Dominico jejunium nefas ducimus, vel de geniculis adorare.*

(4) Huic similia sunt decreta duo Siricii atque Innocentii I.

Siricius, ut est in Libro Pontificali apud

H 2

Lab

Labbeum tom. 2. Conc. pag. 1016. *Constituit, ut nullus Presbyter Missas celebraret per omnem hebdomadam, nisi consecratum Episcopi loci designati susciperes declaratum, quod nominatur fermentum.*

Innocentius in epist. ad Decentium cap. 5. apud eundem Labbeum pag. 1247. *De fermento, inquit, quod die Dominicâ per ritulos mittimus, superflue nos consulere voluisti, cum omnes Ecclesie nostra intra Civitatem sint constituta. Quarum Presbyteri, quia die ipsâ propter plebem sibi creditam nobiscum convenire non possunt, idcirco fermentum à nobis confectum per Acolythos accipiunt, ut se à nostra communione, maxime illâ die, non judicent separatos. Quod per parochias fieri debere non puto, quia nec longè portanda sunt Sacramenta: nec nos per cœmeteria diversa constitutis Presbyteris destinamus, & Presbyteri eorum conficiendorum jus habent atque licentiam.* De sensu atque intelligentia horum trium decretorum Melchiadis, Siricii, atque Innocentii inter Scriptores summa dissensio est.

Sunt, quibus videatur *Fermenti* voce designari Eucharistiam, ut Claudio Espenæo de adoratione Eucharistiæ lib. 2. c. 4.

Sir-

Sirmondo in Disquisitione de azymo cap. 5. Joanni Card. Bonæ lib. 1. Rer. Liturgic. cap. 23. §. 16. ubi tamen *Fermentum* sumit pro fermentato, dissentiens à Sirmondo, qui scribit, *Eucharistiam Fermentum ex eo dictam, non quòd ex pane esset fermentato, sed quòd ipsa quocunque ex pane fieret, Ecclesiis, ad quas mittebatur, Fermenti vicem præstaret, eisque unionis inter se vinculum esset, sicuti Fermentum masse, cui commiscetur.* Sirmondo prorsus accedit Christianus Lupus in dissertat. de S. Leonis IX. Actis cap. 9. Accedit & Mabillonius in dissertat. de Azymo cap. 10. sed vult alia de causa Eucharistiam appellatam *Fermenti* vocabulo, nimirum *ut nomine obscuro profanis celaretur tantum mysterium:* cujus sententiæ est etiam Schelstratus de disciplina Arcani cap. 7. art. 5. Vide laudatum Mabillonium Commentarii in Ordinem Romanum cap. 6. pag. 38.

Non pauci arbitrantur, *Fermentum* illud esse Eulogias, seu panem benedictum. In his Anselmus Episcopus Havelbergensis, qui lib. 3. Dialog. cap. 15. ait, *Constitutum hoc Romanorum Pontificum Melchiadis & Siricii non de Fermentata hostia, sed de Eulogiis potius intelligendum videri, quæ per singulos Dominicos dies per Ecclesias distribui jubentur.*

Consentit Baronius ad an. 313. §. 49. Nicolaus Card. Cusanus, Binius, Theophilus Raynaudus, Franciscus Macedo, Antonius Dadinus Altaferra, & Joannes Cabasutius.

Scriptorum, quos haecenus nominavi, electos locos & verba ipsa recitat Joannes Ciampinus, de perpetuo azymorum usu in Ecclesia Latina cap. 4. & cap. 5. affert novam expositionem Josephi Mariae Thomasi existimantis, *Fermentum* nihil aliud fuisse, quam *Eucharisticum panem*, seu *Dominicum corpus*, quod mittebatur in calicem, ubi Christi sanguis aderat, sicut etiam hodie in Calicem Sanctum particula seu fragmentum injicitur. Atque hunc opinandi modum collegisse se aut ex per vetusto Ordine Ecclesiastico Monasterii S. Galli.

Petrus Coustant tom. 1. Epist. Rom. Pont. pag. 340. *Hinc Fucharistia sic missa cur Fermenti nomine donata sit, satis intelligitur. Fermenti quippe vicem gerebat, quatenus Ecclesias, ad quas mittebatur, sicut fermentum massam, cui commiscetur, cum Episcopo suo in uno Christi corpore copulabat. Porro istam oblationis ab Episcopis consecrata particulam à Presbyteris in calicem tunc missam esse, cum in Missa dicebant: Pax Domini sit temper vobiscum, hoc est eo ipso*

ipso tempore, quo etiam nunc hostia consecrata minor particula in calicem à Presbyteris demittitur, ex antiquis Glossis in Decretales à Mabillonio nostro Analect. tom. 4. pag. 60. citatis comperimus.

Novam quoque interpretationem affert Honoratus à S. Maria tom. 2. Animadversionum in Regulas & usum Critices lib. 4. dissertat. 4. art. 3. Dicit enim, *Fermenti* nomine non Eucharistiam, sed potius Eucharistiæ materiam intelligendam esse, panem scilicet, vinum, & luminaria, quæ necessaria sunt ad Missam celebrandam. Ducit hanc conjecturam ex decreto Joannis III. & Gregor. III.

XXXIV.

S. SILVESTER I.

ANNO CHRISTI. 314.

CONSTANTINI IMPERAT. 9.

SILVESTER Rufini filius Romanus in locum Melchiadis inauguratus est anno 314. pridie Kal. Bar. ad Februar. die Dominico, qui mos an. 314. post redditam à Constantino Eccle- §. 1. siæ pacem est servatus, ut Romani Pag. §. 2. Pontifices vel die Dominico, vel festo die alio inaugurarentur. Acta

H 4

in-